

INFORMACIJE ZA PACIJENTE

UZIMANJE UZORAKA ZA MIKROBIOLOŠKU DIJAGNOSTIKU

UZIMANJE UZORAKA URINA ZA URINOKULTURU

Da bi rezultati analize bili validni, neophodno je dosledno poštovati uputstvo za uzimanje urina za urinokulturu. Bočice za uzorkovanje moraju biti sterilne, sa poklopcem na zavrtnanj.

Tehnika srednjeg mlaza

- temeljno oprati područje spoljnih genitalija (područje uretre) vodom i sapunom , zatim dobro isprati vodom.
- prvi mlaz urina (nekoliko mililitara) pustiti da isteče, pa ne prekidajući mokrenje, **srednji mlaz uzeti u sterilnu bočicu za uzorkovanje urina.** Ne puniti do vrha! Dovoljno je 5 ml urina .

Voditi računa da se rukom ili odjećom ne dodirne unutrašnjost poklopca ili bočice

Uzimanje urina kod beba

- nakon temeljnog pranja spoljnih genitalija i okolne kože vodom i dječijim sapunom, obrisati čistim i ispeglanim peškirom
- Čekati da dijete mokri i uhvatiti u **bočicu 2-5ml srednjeg mlaza urina, ili**
- Staviti vrećicu (kod dječaka cijeli penis treba da je u vrećici, djevojčicama zalijepiti preko vanjskih genitalija)
- odstraniti je odmah nakon dobijanja urina, vrećicu zatvoriti i dostaviti u laboratoriju, vodeći računa da se urin ne kontaminira tokom transporta (da ne dođe do izlivanja urina van vrećice i vraćanja unutra)
- Ako se urin ne pojavi u roku od sat vremena, preporuka je da se postupak ponovi sa novom vrećicom nakon ponovnog pranja genitalija.

Voditi računa da unutrašnjost vrećice ne dodirne rukom ili nekim predmetom

Urin iz „trajnog katetera“

Urin kod pacijenata koji imaju „trajni kateter“ uzima se prilikom zamjene katetera ili punkcijom katetera nakon dezinfekcije područja kroz koji se uvodi igla. Urin za mikrobiološku analizu se ne smije uzeti iz vrećice u koju se sliva urin iz trajnog katetera, kao niti prilikom razdvajanja spoja katetera i vrećice (npr. kod zamjene vrećice).

Transportovanje urina za urinokulturu:

- Najduže dozvoljeno vrijeme transporta je 2 sata na sobnoj temperaturi ili do 24 sata čuvajući na temperaturi frižidera ,4 °C.

Napomena :

- Kad god je moguće uzeti prvi jutarnji urin. Da bi se smanjila vjerovatnoća dobijanja lažno negativnog nalaza,urin treba da je bio u bešici bar 4 sata, optimalno cijelu noć

- Ne forsirati diurezu povećanim unosom tečnosti, jer će doći do razređenja urina i smanjenja broja bakterija <100 000 CFU/ml
- Urin uzet iz kese-vrećice katetera nije adekvatan za urinokulturu

Nalazi urinokulture su dostupni za 2 dana

Urin za detekciju Trichomonas vaginalis-a

Za detekciju Trichomonas vaginalis-a treba uzeti **prvi mlaz** prvog jutarnjeg urina i dostaviti u laboratoriju u roku od 1sat na temperaturi od 30-37°C (u džepu uz tijelo u dobro zatvorenoj sterilnoj posudici) ili uzorak dati u laboratoriji.

Nalaz je dostupan istog dana.

UZIMANJE UZORKA SPUTUMA-ISPLJUVKA ZA DIJAGNOSTIKU TUBERKULOZE

U našoj laboratoriji ne postoje uslovi za sigurno davanje sputuma (iskašljavanje) te pacijenti donose uzorke od kuće .Najbolje je da se iskašljavanje obavi vani, na otvorenom prostoru na sledeći način:

- **više puta isprati usta vodom** da se izbjegne kontaminacija uzorka bakterijama usne šupljine
- **dva puta duboko udahnuti** zadržavajući dah svaki put a zatim polako izdahnuti
- treći put udahnuti te jako izbaciti vazduh, udahnuti ponovo i **iskašljati iz dubine pluća**
- posudu držati blizu usta . Posuda mora biti sterilna,prozirna, širokog otvora i sa poklopcem na zavrtanj
- **čvrsto zatvoriti posudu** i što prije dostaviti u laboratoriju
- **detaljno oprati ruke vodom i sapunom.**

Napomena:

- Za dijagnostiku tuberkuloze potrebno je uzeti **2 uzorka** u odvojene bočice. Prvi uzeti tokom dana kada ste u mogućnosti kvalitetno da iskašljete, a drugi sutra ujutro. Potrebna količina je 3-5 ml uzorka. Bočice označiti (prvi i drugi).

Transportovanje:

- Čuvati na temperaturi frižidera i zajedno ih dostaviti u laboratoriju, najbolje odmah nakon iskašljavanja drugog uzorka. Maksimalno dozvoljeno vrijeme transporta je 48h

UZIMANJE UZORAKA STOLICE (FECESA)

Ispitivanje stolice na prisustvo virusa (rota i adenovirusi)

Uzimanje uzorka:

- Uzorak uzeti 3-5 dana od početka bolesti, kada je najveća sekrecija virusa u stolici. Nakon toga količina virusa u stolici može biti nedovoljna za detekciju
- Uzorak stolice uzeti u sterilnu, suhu posudu koja ne sadrži konzervans, deterdžent niti transportni medijum (namjenske sterilne posude za uzorke stolice) ,
- Uzeti dovoljnu količinu (3-5ml ili 3-5g-veličina lješnika)

Transportovanje:

- Transportovati do laboratorije za najviše 6 sati ili čuvati na 2-8° C do 72h

Nalaz je dostupan za 24 časa

Koprokultura

Uzimanje uzorka:

- Defekaciju obaviti u noćnu posudu, koja je prethodno oprana deterdžentom i dobro isprana vodom, bez dezinfekcionih sredstava.
- Uzorak veličine lješnika (1-2g ili 3-5ml tečne stolice) prebaciti u posudu za uzimanje uzorka stolice , koristeći kašičicu na poklopcu posude. Pri tome **birati sluzave ,gnojave i krvave dijelove** ako ih ima.
- Na isti način uzeti stolicu sa pelene kod djece

Transportovanje:

U roku od 2 sata donijeti uzorak u laboratoriju.

Nalaz koprokulture je dostupan za 48-96 časova.

Nekada je potrebno uzeti više uzoraka da bi se izolovao uzročnik bolesti.

Uzimanje stolice za detekciju crijevnih parazita (SNP)

Uzimanje uzorka:

- Pri sumnji na bolesti organa za varenje uzrokovane parazitima, neophodno je pregledati **najmanje tri uzorka stolice** koji su uzeti u intervalima od 2-3 dana.
- potrebna veličine oraha, koji nije zagađen urinom ni vodom iz wc šolje
- uzorak uzeti kašičicom pričvršćenom za poklopac posude (namjenske sterilne posude za uzorke stolice) , i to sa više mjesta iz dubine i sa površine fecesa
- ne puniti više od polovine bočice

Transportovanje:

- ukoliko se radi o tečnoj stolici, uzorak morate **odmah** donijeti u laboratoriju
- formiranu stolicu („čvrstu“), možete dostaviti u **roku 2 sata** od davanja, ili držati u frižideru do 24 časa

Nalaz je dostupan za 24 časa

Perianalni otisak (detekcija jaja Enterobius vermicularis-a)

Uzimanje uzorka:

- Za uzimanje perianalnog otiska potrebno je predmetno stakalce, na koje je nalijepljena prozirna ljepljiva traka, koje možete dobiti u mikrobiološkoj laboratoriji
- **Perianalni otisak uzeti ujutro, odmah nakon ustajanja, a prije pranja i defekacije**
- Ljepljivu traku odlijepiti od stakalca, i nalijepiti preko nabora čmara uz blago pritiskanje.
- Traku zatim skinuti i nalijepiti na stakalce.
- **Oprati ruke vodom i sapunom**
- Predmetno stakalce dobro zamotati u čist papir ili omot koji ste dobili u laboratoriji i dostaviti u Službu za mikrobiologiju

Transportovanje:

- Uzorak dostaviti u laboratoriju isti dan.

Nalaz je dostupan najdalje za 24 časa